

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14366/2023
14.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., са боравиштем у ..., ..., чији је пуномоћник Драгомир Брашић, адвокат из ..., против тужене-противтужиље ББ из ..., ..., чији је пуномоћник Славиша Мрдаковић, адвокат из ..., ради престанка издржавања и измене обавезе о издржавању по тужби и ради измене одлуке о издржавању по противтужби, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 12/23 од 19.01.2023. године, у седници одржаној 14.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца-противтуженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 12/23 од 19.01.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене-противтужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 450/2022 од 29.07.2022. године, ставом 1. изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца-противтуженог којим је тражио да се утврди да је престала његова обавеза да доприноси издржавању тужене-противтужиље дана 01.10.2019. године, као дана престанка редовног школовања тужене-противтужиље, а која обавеза је утврђена делом става 4.изреке пресуде Основног суда у Крагујевцу П2 963/13 од 09.12.2013. године, док у осталом делу пресуда остаје на правној снази. Ставом 2. изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца-противтуженог којим је тражио да се смањи његова обавеза да доприноси издржавању своје кћери тужене-противтужиље почев од 15.05.2020. године, на 5.000,00 динара, као дана подношења тужбе, а која обавеза је утврђена делом става 4. изреке пресуде Основног суда у Крагујевцу П2 963/13 од 19.12.2013. године. Ставом 3. изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев тужене-противтужиље, па је утврђена обавеза тужиоца-противтуженог да доприноси њеном издржавању у месечном износу од 230 евра, почев од 11.08.2020. године, као дана подношења противтужбе, сваког 01.-05.-ог у месецу за текући месец, па је измењен део става 4. изреке пресуде Основног суда у Крагујевцу П2 963/13 од 09.12.2013. године, којим је одређен његов допринос од

200 евра, док у осталом делу остаје на правној снази преостали део става 4. и у осталом делу пресуде. Ставом 3.1. изреке, одбијен је противтужбени захтев тужене-противтужиље да се утврди обавеза тужиоца-противтуженог, као њеног оца да доприноси њеном издржавању у месечном износу изнад 230 евра, па до износа од 300 евра почев од 11.08.2020. године, као дана подношења противтужбе, сваког 01.-05.-ог у месецу за текући месец и да се измени део става 4. изреке пресуде Основног суда у Крагујевцу П2 963/13 од 09.12.2013. године, којим је био одређен његов допринос од 200 евра, док у осталом делу остаје на правној снази преостали део става 4. Ставом 4. изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж2 12/23 од 19.01.2023. године, ставом I изреке, одбио као неосновану жалбу тужиоца-противтуженог и потврдио пресуду Основног суда у Крагујевцу П2 450/2022 од 29.07.2022. године, у ставовима 1, 2, 3, и 3.1. изреке. Ставом II изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу 4. изреке пресуде Основног суда у Крагујевцу П2 450/2022 од 29.07.2022. године, тако да гласи: да се обавезује тужилац-противтужени да туженој-противтужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 109.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац-противтужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена-противтужиља је доставила одговор на ревизију тужиоца-противтуженог. Трошкове ревизијског поступка је тражила опредељено.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20), у вези одредбе члана 202. Породичног закона ("Службени гласник РС", бр. 18/2005...6/2015) и одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23) па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1., у вези одредбе члана 398. став 2. Закона о парничном поступку, на коју ревидент у ревизији неосновано указује, јер су у поступку расправљана сва спорна питања од значаја за одлучивање у овој парници.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац-противтужени је пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 963/13 од 19.12.2013. године, ставом 4. изреке, обавезан да на име свог доприноса за издржавање тада малолетне ББ (тужене-противтужиље) рођене ... године, плаћа месечно износ од 200 евра, као и износ од 100 евра на име комуналних и других трошкова њеној законској заступници – мајци ВВ. У том периоду, тужилац-противтужени се бавио грађевинским пословима у ..., а о висини доприноса за издржавање заједничког мал.детета постигнут је споразум између тужиоца и законске заступнице тужене-противтужиље. Током 2018/2019 годину тужена-противтужиља је уписала ... годину ... факултета, као редован студент, смер ..., а пошто је у том периоду отпочела и лечење код пластичног хирурга са завршном

дијагнозом "...", од јула 2019. године је обновила ... годину факултета 2019/2020. Почев од јула 2020.године, тужена-противтужиља се лечила од Хашимото синдрома и у том периоду је положила три испита, да би се 08.07.2020. године исписала са тог факултета. Почев од 09.07.2020. године, тужена-противтужиља је уписала академске струковне студије "...", Одсек у ..., први пут школске 2020/2021 годину, као буџетски студент – смер ..., тако што је савладала школски програм довољан за упис ... семестра или ... година студија 2021/2022 годину, тако да је сада на ... години факултета, а програм редовно савладава у циљу свог даљег образовања. За задовољење месечних потреба тужене-противтужиље потребан је износ од 320 евра, односно 37.500,00 динара и то 15.800,00 динара за исхрану, за образовање 2.350,00 динара, за обућу, одећу и хигијену 7.600,00 динара, за џепарац са трошковима мобилног телефона и за изласке 4.700,00 динара, комуналне трошкове са грејањем, превозом и интернетом у износу од 5.900,00 динара и за потребе здравствене неге (Хашимотов синдром и протетика) 10 евра или 1.170,00 динара. Мајка тужене-противтужиље је ... и остварује месечну зараду од 32.500,00 динара, а њене потребе месечно износе 21.670,00 динара. Месечна зарада тужиоца износи 11.000 ..., с тим што он може да додатним радом, бавећи се ... послом, оствари већа примања имајући у виду да је вештачењем утврђено да је он способан за послове ..., као свог основног занимања. Тужени-противтужилац нема обавезу издржавања према другом лицу осим према туженој-противтужиљи.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да нису испуњени услови да престане обавеза тужиоца-противтуженог да доприноси издржавању своје кћери, тужене-противтужиље, нити су испуњени услови да се његова обавеза смањи, имајући у виду да је тужена-противтужиља на редовном школовању и да нема довољно средстава за издржавање, а да је тужилац-противтужени у могућности да доприноси њеном издржавању износом од 230 евра, који неће угрозити његову егзистенцију, јер је радно способан и може да оствари приходе својим радним ангажовањем. При одлучивању, нижестепени судови су се руководили критеријумима за одређивање и измену издржавања прописаним у одредби члана 160. у вези члана 155. став 2, и 164. Породичног закона.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 155. став 2. Породичног закона, прописано је да пунолетно дете, које се редовно школује има право на издржавање родитеља, сразмерно његовим могућностима, а најкасније до 26 године његовог живота. На основу одредбе члана 164. истог Закона, висина издржавања се може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. Критеријуми одређивања издржавања прописани су одредбом члана 160. истог закона, тако што се издржавање одређује према потребама повериоца издржавања и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.), а могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.).

Обавеза родитеља да издржавају своју децу прописана је чланом 27. Конвенције о праву детета, по којој родитељи или друга лица одговорна за дете имају првенствено одговорност да у оквиру својих способности и финансијских могућности обезбеде животне услове потребне за развој детета. Родитељи су, након стицања пунолетства дужни да издржавају своје дете које се редовно школује и њихова обавеза траје до истека времена трајања школовања у одговарајуће школе, а у сваком случају ова обавеза родитеља престаје када дете наврши 26 годину живота (члан 155. став 2. Породичног закона). За право пунолетног детета за издржавање није од пресудне важности да ли дете има формално статус редовног или ванредног студента, већ околност да се школовање одвија континуирано и без великих прекида. Издржавање пунолетног детета које се редовно школује условљено је и постојећим могућностима родитеља, тако што су родитељи у обавези да се старају о даљем школовању и стручном усавршавању своје пунолетне деце у мери у којој то, по редовном току ствари, допуштају њихове материјалне могућности.

У конкретном случају, утврђено је да се тужена–противтужиља редовно школује на академским струковним студијама "... Одсек у ..., тако што је савладала школски програм довољан за упис ... семестра или ... године студија 2021/2022, мада је у претходном периоду била у заостатку са савладавањем студијског програма, јер је имала отежавајуће околности које су успориле њено образовање у периоду када се лечила код пластичног хирурга због деформације ... и код ендокринолога због Хашимотовог синдрома. Почев од 19.12.2013. године, када је донета пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 963/13 о обавези тужиоца-противтуженог да доприноси издржавању тада малолетне тужене-противтужиље месечним износом од 200 евра, прилике су се значајно измениле, тако што је тужена-противтужиља тада похађала основну школу, док је сада студент на редовном школовању и њене месечне потребе износе 320 евра. Мајка тужене-противтужиље остварује месечну зараду у износу од 32.500,00 динара, па су њене могућности да доприноси издржавању тужене-противтужиље ниже у односу на могућности тужиоца-противтуженог који је по занимању ..., ради у иностранству и способан је да обавља послове свог основног занимања, а нема других обавеза издржавања сем према туженој-противтужиљи.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца-противтуженог да је одређена висина издржавања у побијаној пресуди очигледно неправична по њега сразмерно заради коју остварује. Супротно тим наводима, ревизија ревидента плаћањем износа признатог побијаном пресудом није угрожена егзистенција тужиоца-противтуженог, нити је то неправедно према њему, посебно када се има у виду да се у односу на њега прилике нису значајније измениле у односу на време када је донета претходна пресуда (2013. године), док су се у односу на тужену-противтужиљу околности измениле утолико што су њене потребе значајно увећане. Побујаном пресудом досуђени износи уз допринос мајке тужене-противтужиље, су неопходни за издржавање тужене-противтужиље.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2., 154. Закона о парничном поступку, у вези члана 207. Породичног закона.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Трошкови ревизијског поступка туженој-противтужиљи на име ангажовања пуномоћника-адвоката, за састав одговора на ревизију и судске таксе, нису били потребни у смислу одредбе члана 154. Закона о парничном поступку.

Из тих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић